

NORMTAL FOR OMKOSTNINGER I 2023

Sisse Villumsen Schlægelberger

^a SEGES Innovation P/S

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Hovedkonklusion

Normtallene viser det gennemsnitlige niveau samt niveauet for den bedste tredjedel for forskellige omkostninger og produktivetsmål. Ved budgetlægningen kan virksomhedens egne tal sammenlignes med disse normtal.

Sammendrag

Normtallene for omkostninger for griseproducenterne i 2023 offentliggøres i dette notat. Normtallene kan bruges til at sammenligne med bedrifternes budgetmål og dermed identificere områder, hvor der er væsentlige afvigelser samt muligheder for forbedringer, da normtallene er opgjort for både gennemsnittet og den bedste tredjedel.

Baggrund

Formålet med notatet er at vise produktionstekniske data fremskrevet til 2023-niveau samt aktuelle normtal for en række omkostningsparametre, som kan gøre det lettere at udarbejde og kvalitetssikre bedrifternes budget for griseproduktionen.

Dataene er opgjort pr. enhed (årsso eller slagtegris), så det er muligt at sammenligne egne tal med normtallene. Opgørelsen bygger både på produktivitetstal fra "Landsgennemsnittet for produktivitet i produktionen af grise 2021" [1] og omkostninger fra "Business Check Gris 2021" [2]. Omkostningerne opdeles i styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger. Der er p.t. meget store ændringer i nogle af omkostningsposterne i forhold til det foregående år, hvilket vil komme til udtryk i de enkelte poster.

Materialer og metoder

Normtallene for produktivitet bygger på "Landsgennemsnit for produktivitet i produktionen af grise i 2021", hvor data fra besætningernes produktivetsrapporter er indsamlet direkte fra AgroSoft og Cloudfarms. Foderforbruget er beregnet ud fra landsgennemsnittets foderforbrug og prognosepriserne fra FarmtalOnline. Resten af stykomkostningerne og kapacitets- og kapitalomkostninger er data fra "Business Check Svineproduktion 2021". Business Check bygger på bedrifternes driftsgrensanalyser, som er indberettet via det interne regnskab til SEGES' økonomidatabase. I driftsgrensanalyserne er det muligt at adskille indtægter og omkostninger ved so-, smågrise- eller slagtegriseproduktionen fra

øvrige aktiviteter helt ned til bundlinjen. Der er for nogle omkostningsposter, fx energi, foretaget fremskrivninger på baggrund af de ændrede prisniveauer, hvilket vil give øgede omkostninger i forhold til opgørelserne i "Business Check Gris 2021".

Tabellernes opbygning

Normtallene for produktivitet er opdelt på sohold, smågrise og slagtegrise. Tabellerne med normtal for omkostningerne er opdelt på de fire driftsgrene – sohold med produktion af 7 kg's grise, sohold med produktion af 30 kg's grise, smågriseproduktion 7-32 kg og slagtegriseproduktion. Derudover er tabellerne opdelt i henholdsvis styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger, så det er muligt at se omkostningsposterne hver for sig. Hver tabel indeholder desuden både gennemsnittet for hele den udvalgte gruppe samt gennemsnittet af den bedste tredjedel. Den bedste tredjedel er defineret som den tredjedel, der har det bedste resultat pr. enhed, og det er derfor den samme tredjedel, som går igen i alle tre omkostningskategorier.

I tabellen med produktivitet er den bedste tredjedel defineret som den tredjedel, der har den højeste produktionsværdi pr. stiplads pr. år for smågrise og slagtegrise ud fra standardiserede priser, mens det for søer er sorteret ud fra fravænnede grise pr. årssø.

Resultater og diskussion

Nedenstående tabeller viser normtallene for de respektive driftsgrene. Produktiviteten for sohold, smågrise og slagtegrise vises i tabel 1. Omkostningerne for sohold vises i tabel 2 og 3 og er opgjort i normtal pr. årssø. Omkostningerne for smågrise og slagtegrise vises i henholdsvis tabel 4 og tabel 5 og er opgjort som normtal pr. produceret smågris eller slagtegris.

Produktivitet for sohold, smågrise og slagtegrise

Produktivitetstallene for sohold er baseret på data fra 2021, som er fremskrevet til 2023. Antallet af fravænnede grise forventes at blive 34,4 i 2023 i gennemsnit. Foderforbruget pr. årssø forventes at blive 1.522 FE, hvilket er lidt højere end de foregående år, men med flere producerede grise pr. årssø.

Produktiviteten i smågrise- og slagtegriseproduktionen er også fremskrevet til 2023 og tager udgangspunkt i udviklingen fra 2019 til 2021 samt en faglig vurdering af udviklingen. Her ses lidt forbedret produktivitet i form af højere daglig tilvækst samt en bedre foderudnyttelse.

Tabel 1. Normtal for produktiviteten hos producenter med sohold, smågrise eller slagtegrise, som de forventes at være i 2023

Sohold	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årssøer	862	931
Fravænnet grise pr. årssø ¹	34,4	37,3
Sofoder pr. årssø, FEso ¹	1.522	1.472

Smågriseproduktion	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. smågrise	24.896	33.330
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	1,79	1,70
Daglig tilvækst, gram ¹	470	509
Dødelighed, %	3,9	3,0

Slagtegrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. slagtegrise	8.858	9.635
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	2,69	2,58
Daglig tilvækst, gram ¹	1.052	1.115
Dødelighed, %	3,6	2,5

¹ Normtallene er baseret på data fra 2021 og er fremskrevet til 2023 med væksten de seneste tre år og ekspertskøn

Omkostninger til griseproduktionen

Omkostningerne opdelt i styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger er opdelt i tabel 2-5 for søer med fravænnede grise, søer med smågrise, smågrise samt slagtegrise.

Foderomkostningerne bygger på prognosepriserne, som er offentliggjort på FarmtalOnline, og på foderforbruget, som er baseret på produktivitetstallene i tabel 1. Omkostningerne til foder for driftsgrenen "Søer med smågrise" inkluderer smågrisefoder til en afgangsvægt på 32 kg. Driftsgrenen "Smågrise" inkluderer smågrisefoder i vægtintervallet 7-32 kg.

Foderomkostningerne er oftest lavere ved hjemmeblandet foder end ved indkøbt færdigfoder, og der bør derfor foretages en mindre regulering af foderprisen ved brug af hjemmeblandet foder.

Foderprisen er også typisk lavere hos den bedste tredjedel af producenterne, hvilket ikke er inkluderet i opgørelsen.

Opgørelsen af foder i smågriseproduktionen inkluderer ikke foder til opdræt af egne polte og restproduktionen af slagtegrise. Hvis polte og restproduktionen af slagtegrise ønskes indregnet, skal der foretages særskilte tillægsberegninger efter normtallene i tabel 5.

Kapitalomkostningerne illustrerer omkostningerne ved finansiering af griseproduktionen. Ved leje af driftsbygninger undgås forrentning og afskrivninger af driftsbygningerne. Ved budgettering af kapitalomkostninger er det vigtigt at tage udgangspunkt i den enkelte virksomheds forhold omkring leje af bygninger og alder på produktionsapparatet mv. Omkostningsniveauerne i dette notat kan derfor bedst betragtes som inspiration.

Renteomkostningerne af bundet kapital inkluderer renteomkostningerne til griseproduktionens produktionsapparat. Renteomkostninger til fx jord og landbrugsmaskiner er derfor ikke inkluderet.

Sohold med fravænnede grise

Tablet 2. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af 7 kg's grise. Resultaterne er opgjort pr. årssø og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Sohold med fravænnede grise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder: 2,6 kr. pr. FEso	3.957	3.827
Startblanding: 4,88 kr. pr. FEsv	126	137
Dyrlæge og medicin	527	489
Avl, rådgivning og kontrol	291	290
Diverse stykomkostninger	220	193
Stykomkostninger i alt	5.121	4.936

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	1.445	1.358
Vedligehold	332	299
Lønøomkostninger	1.408	1.372
Ejeraflønning	251	241
Forsikringer	110	99
Diverse kapacitetsomkostninger	211	183
Kontante kapacitetsomkostninger i alt	3.758	3.553

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	413	422
Afskrivning inventar	257	257
Leje af driftsbygninger	66	2
Renteomkostninger af bundet kapital	338	319
Kapitalomkostninger i alt	1.074	1.000

Sohold med smågrise

Tablet 3. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af 30 kg's grise. Resultaterne er opgjort pr. årssø og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Sohold med smågrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder: 2,6 kr. pr. FEso	3.957	3.827
Smågriseblanding: 3,1 kr. pr. FEsv	4.679	4.841
Dyrlæge og medicin	829	820
Avl, rådgivning og kontrol	291	305
Diverse stykomkostninger	320	289
Stykomkostninger i alt	10.076	10.081

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	2.580	2.715
Vedligehold	463	471
Lønøomkostninger	1.881	1.829
Ejeraflønning	319	309
Forsikringer	141	137
Diverse kapacitetsøomkostninger	327	301
Køntante kapacitetsøomkostninger i alt	5.711	5.761

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	548	589
Afskrivning inventar	364	380
Leje af driftsbygninger	112	84
Renteøomkostninger af bundet kapital	500	500
Kapitaløomkostninger i alt	1.524	1.554

Smågriseproduktion 7-32 kg

Tablel 4. Tabellen viser normtallene for producenter af 7-32 kg's grise. Resultaterne er opgjort pr. smågris og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

7-30 kg produktion	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Smågriseblanding: 3,1 kr. pr. FEsv	136	130
Dyrlæge og medicin	9	10
Diverse stykomkostninger	3	3
Stykomkostninger i alt	148	143

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	43	40
Vedligehold	5	5
Lønømkostninger	14	13
Ejersflønning	3	2
Forsikringer	2	1
Diverse kapacitetsømkostninger	3	3
Kontante kapacitetsømkostninger i alt	70	66

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	6	6
Afskrivning inventar	4	4
Leje af driftsbygninger	1	1
Renteømkostninger af bundet kapital	5	5
Kapitalømkostninger i alt	15	16

Slagtegrise

Tablet 5. Tabellen viser normtallene for producenter med slagtegrise fra 32 kg til slagting. Resultaterne er opgjørt pr. slagtegris og vist for både gennemsnittet af hele gruppen samt gennemsnittet af den bedste tredjedel, kr.

Slagtegrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Slagtegriseblanding: 2,63 kr. pr. FEsv	565	545
Dyrlæge og medicin	7	6
Diverse stykomkostninger	7	6
Stykomkostninger i alt	578	557

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	50	45
Vedligehold	16	13
Lønømkostninger	25	25
Ejeraflønning	13	11
Forsikringer	5	4
Diverse kapacitetsømkostninger	9	8
Køntante kapacitetsømkostninger i alt	118	107

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	18	16
Afskrivning inventar	8	8
Leje af driftsbygninger	10	10
Renteømkostninger af bundet kapital	17	16
Kapitalømkostninger i alt	53	51

Konklusion

Der forventes en effektivitetsfremgang i griseproduktionen i Danmark i 2023. Normtallene for 2023 er beregnet på baggrund af tidligere års produktivitsudvikling opgjørt ud fra "Landsgennemsnittet for produktivitet for produktionen af grise i 2021". Omkostningerne stammer hovedsageligt fra "Business Check Gris 2021", mens foderpriserne er fra prisprognoserne offentliggjort på SEGES' FarmtalOnline. Omkostningerne til energi og renter er fremskrevet på baggrund af prisprognoser og den beregnede smågrisenotering.

Det er altid vigtigt, at der tages udgangspunkt i forholdene i den enkelte virksomhed, specielt når der ses på kapacitetsømkostningerne, hvor der kan være store forskelle, alt efter om produktionen foregår i ejede eller lejede stalde samt alderen og standen på produktionsapparatet.

Referencer

- [1] Hansen, C.: (2022): Landsgennemsnit for produktivitet i produktionen af grise i 2021. Notat nr. 2204, Landbrugsinfo.dk
- [2] Schlægelberger, S.V. (2022): Business Check Gris 2021 – Tal og grafer. Landbrugsinfo.dk

SEGES INNOVATION

Tlf.: 87 40 50 00

info@seg.es.dk

Ophavsretten tilhører SEGES Innovation P/S. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES Innovation P/S er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.